

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haariemmermeer; Mr J. Meulink, Enschedé; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Snijde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Colindre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424. BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Ingevolge papierenwet 1929 R.P.P. no. 6306 verschijnt deze uitgave wekelijks en is de oorsang van dit nummer 5 pag., form. 30 x 41 1/2 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentie: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

BEZWAARDEN

over en onder de synodocratie 46

De houding van Ds Van Teylingen, III.

Nadat Ds Van Teylingen in September 1944 zijn verklaring had afgelegd, begon, na den hongerwinter van 1944/45 het synodale schip in Augustus 1945 opnieuw haar vaart door de kerkelijke wateren.

Er was inmiddels reeds heel veel geschied. Door geheel het land hadden duizenden zich vrijgemaakt van de synodale besluiten en een golfstroom van schorsingsbesluiten was daarvan het gevolg geweest. En nog was die beweging in volten gang.

Het was nu voor alles taak het synodale schepke met groot „beleid“ door de bewogen kerkelijke wateren te loodsen.

Niet dat men de koers ook maar één streep wilde verleggen. Neen, het kwam er alleen op aan de ingekomen lading met zoo gering mogelijke schade „aan menschen en materieel“ door de opgestoken kerkstorm te sturen. En dat deed men — om een woord van Ds H. J. Schilder te gebruiken — met gereefde zeilen, ingesnoerd met behulp van de koorden der tactische camouflage.

We geven in verband met de verklaring van Ds Van Teylingen een enkel voorbeeld van deze tactiek.

Op de synodale tafel was o.a. een voorstel van de kerk van Utrecht gedeponereerd, waarin een passage voorkwam, die letterlijk overeenkwam met een gedeelte van wat Ds Van Teylingen voor kerkeraad en classis had uitgesproken.

Er waren, zoo deelde de kerkeraad van Utrecht aan de synode mede, in zijn midden een aantal ambtsdragers, die ten aanzien van belofte en doop het volgende hadden verklaard:

De belofte des verbonds, die een toezegging is „van alle weldaden des verbonds, dat is dus van Christus en alles wat Hij voor ons verworven heeft en door zijn Geest in ons toepast, is onlosmakelijk verbonden met den eisch des verbonds om in de wegen des HEEREN te wandelen, de toezegging van den zegen des verbonds, welken God in den weg der geloofsgehoorzaamheid schenken wil en de dreiging met den vloek des verbonds indien op zoo groote genade geen acht wordt geslagen. Deze eenheid van belofte, eisch en toezegging van zegen en vloek is zoo innig, dat de belofte indien ze daarvan gescheiden wordt, geheel te niet gaat. In dezen onverbreekbaren samenhang komt de belofte des verbonds aan alle kinderen der geloovigen toe“.

En de doop is „de verzegeling van deze verbondsbelofte. In overeenstemming met de uitspraak van de Generale Synode van 1863 en met Prof. Lindeboom en degenen, wier consciëntie in 1905 moest worden gerust gesteld en ook inderdaad gerust gesteld werd, gelooven wij, dat „volgens de Belijdenisschriften de H. Doop wezenlijk één is met de Besnijdenis. Hij betekent en verzegelt niet wat IN den doopeling AANWEZIG IS, of VOORONDERSTELD WORDT aanwezig te zijn, maar de beloften van het Genadeverbond in het Evangelie geopenbaard“;¹⁾

Men ziet het: tot in alle bijzonderheden kwam deze verklaring overeen met wat Ds Van Teylingen eenmaal beleed.

Maar terwijl Ds Van Teylingen uitsprak: dit heb

ik steeds geleerd, dit leer ik nog, en dit blijf ik leeren en daarmee basta — vroeg de kerkeraad van Utrecht aan de synode of zij zou willen verklaren, dat ambtsdragers die overeenkomstig de genoemde uitspraken leerden naar haar oordeel niet in strijd kwamen met Schrift en belijdenis en dus zonder eenig bezwaar hun ambt zouden kunnen blijven waarnemen.

Men voelt onmiddellijk het belang van deze geste van Utrechts kerkeraad. Hij wilde helpen klaarheid te scheppen. Aan het clandestiene invoeren van feitelijk niet getolereerde leeringen moest een einde komen. Heilige, wijl voor Gods aangezicht genomen leerbeslissingen, mochten niet langer worden gesaboteerd — al geschiedde dit soms met medewerking van kerkeraad en classis. Eén van tweeën: de synode moest, speciaal de oude reformatische opvatting omtrent den doop, zoals die door Prof. Lindeboom werd geformuleerd, de koninklijke als schriftuurlijke, confessionele waarheid door de voorkeur de kerk binnenlaten. Of anders — dus indien ze daartoe niet wilde besluiten — moest het grondig uit zijn met het onwaarschijnlijke gedoe van toch te blijven leeren wat duidelijk en nadrukkelijk was afgewezen. En allen, die in dezen met Prof. Lindeboom één waren in belijdenis moesten dan in volten ernst de consequenties trekken, hetzij door hartelijke onderwerping of hartelijke vrijmaking.

Wat deed nu de Synode?

De vraag van Utrecht's kerk was eenvoudig. Ze kon met een simpel ja of neen beantwoord worden. Dit geschiedde evenwel niet.

Het zou al te duidelijk zijn geweest.

Indien de synode open en rond „neen“ had gezegd, zou de kerkelijke storm toen wellicht tot een orkaan zijn uitgegroeid.

Daarom pakte de synode deze zaak heel anders aan. Zij begon met omtrent Lindeboom's uitspraak over den doop te verklaren, dat zij „met de bedoeling hiervan ten volle in(stemt), zoover deze is om af te weren alle gedachte, als zoude de doop aan elken doopeling beteken en verzegelen, dat hij inwendige genade bezit, zoodat iemand uit zijn doop zou kunnen concludeeren, dat hij een geloovige is, of ook op grond van den doop eenige stellige uitspraak aangaande de innerlijke gesteldheid van zijn gedoopte kind zou kunnen doen“.²⁾

Wie deze woorden leest kan zich alleen maar verbazen!

Want het was natuurlijk nooit en in geen enkel opzicht de bedoeling van iemand, wie dan ook, geweest de gedachte, als zoude de doop aan elken doopeling beteken en verzegelen, dat hij inwendige genade bezit, af te weren! Een klein kind wist immers, dat een dergelijke dwaasheid door geen enkele gereformeerde werd gedebiteerd. De Kerkeraad in Utrecht had er dan ook nooit aan gedacht deze zotte stelling „af te weren“. Ze was zelfs nooit in zijn gezichtsveld verschenen.

Toch is deze uitspraak van belang.

De synode verklaart immers in deze woorden, dat ze het er heel goed mee eens is, dat de gedachte als zou de doop aan ELKEN doopeling beteken en verzegelen dat hij inwendige genade bezit wordt afgeweerd. Maar, zóó sprekend, ontkent de synode niet

HOOFDARTIKEL

dat de doop aan SOMMIGE doopelingen die inwendige genade wel verzegelt!

Neen, dat ontkent de synode zeker niet!

Want dat leert ze juist!

Men lette slechts op den volgende zin:

Er moet aan worden vastgehouden — aldus de synode — „dat de doop aan den geloovige niet maar bezegelt een belofte, waarvan hij, indien hij gelooft den inhoud zal ontvangen, maar een belofte, van welker inhoud hij bij den aanvang deelgenoot geworden is en in volkomenheid zeker zal worden.....“.³⁾

Het is duidelijk, dat volgens de Synode, zooals ze toen sprak, de doop van den geloovige — en dat is natuurlijk de eigenlijke, waarachtige doop — de aanvankelijk reeds vervulde belofte verzegelt. Dat is dus: de belofte met haar aanvankelijke vervulling en dat is dan op zijn minst, althans in dit gedachtenklimaat: de belofte met de wedergeboorte of de aanwezigende genade.

Het is voorts óók duidelijk, dat volgens deze Synodeuitspraak, de doop van den niet-geloovigen niet zó'n bij den aanvang reeds vervulde belofte verzegelt. Wat die doop dan beteekent en bezegelt wordt hier niet gezegd. Maar dat is in ieder geval minder dan wat de aan de geloovigen bedienende doop in dit opzicht doet.

En die doop der niet-geloovigen is derhalve een niet volledige, niet volle, niet eigenlijke doop.

Nadrukkelijk leerde de synode aldus, óók weer in deze uitspraak, dat de eigenlijke, ware doop, aanwezige, inwendige genade bezegelt.

En tegelijk leerde zij, dat er ten aanzien van de verzegelende kracht tweërlei doop is: een doop welke de reeds aanvankelijk vervulde belofte verzegelt en een doop, welke dat níet doet!

Alzoo oordeelde de Synode over den doop in verband met de vraag van Utrecht's kerkeraad.

En zoo werd het een wonderlijke geschiedenis.

Want de ambtsdragers, waarop de kerkeraad van Utrecht doelde, hadden juist uitdrukkelijk verklaard,

³⁾ Idem.

INHOUD

Hoofdartikel Bezwaarden over en onder de synodocratie, 46.

Uit de Schrift Christelijke actie en profetie, 3 (1 Kon. 22:1—29).

Gedicht Jezus Christus, onze Herder.

Kerkelijk leven Een lawine van schorsingen..... Zoo diepgaand mogelijk Onjuist bericht.

Opvoeding en Onderwijs De achtergrond van een radicale onderwijsvernieuwing, 8.

Politieke en Sociale leven Vertel hun Uw verhaal.

Stemmen uit onze Kerken

Zending en Evangelisatie Kort verslag deputatenvergadering.

Groninger Brieven

Perschoon Allerlei gerucht.

Kerknieuws

¹⁾ Zie mijn: In den chaos, p. 5.

²⁾ Acta, art. 625.